

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsok Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kínestár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismerkezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Megyei közgyűlés.

Községünkre nézve felette fontos és érdekes közgyűlése volt e hó 21. és 22-ik napjain megyénk törvényhatóságának. Fontos és érdekes, mert e közgyűlésen szavazta meg a törvényhatóság a megyei utak rendezésére kiküldött bizottság véleménye alapján a közigazgatási bizottság javaslatára a szentesi kongó uttól, Szegvár és Mindszent községeken keresztül a mindszenti révig vonuló utnak kikövezését.

A közgyűlést azonban nem ez, de egy másik körülmény tette valóban emelkedetté, vagy hogy úgy fejezzük ki magunkat: ünnepélyessé. Megyénk főispánját méltóságos kis-zombori Rónay Lajos urat, Ő Felsége a Király, hosszas és hű szolgálatai elismerésül tudvalevőleg a Lipót-rend közpékeresztjével tüntette ki.

Ugyanis Fekete Márton vármegyénk volt érdemes főjegyzője, törvényhatósági bizottsági tag, miután főispán ur — melletten a Lipót-rend közpékeresztjével — megnyitotta a gyűlést, a tőle már megszokott ékesszólással adott a maga és az egész törvényhatóság örömeinek kifejezést a főispánunkat ért királyi kitüntetés fölött, a mely oly módon jelentkezett, hogy arra mindnyájan büszkék lehetünk; kívánván egyszersmind, hogy mindnyájunk által szeretett főispánunkat a legfelsőbb királyi kegy élvezésében, a haza és megyénk szolgálatában, az isteni gondviselés sokáig tartsa meg.

Mi sem természetesebb, minthogy a lendületes beszéd végeztével általános éljenzéstől hangzottak vissza a terem falai.

TÁRCZA.

Visszapillantás az 1848-49-ik évi szabadságharc némely mozzanataira.

(Folytatás.)

Miután eddigelé bebizonyítottam, hogy nem a függetlenségi nyilatkozat idézte elő az orosz intervenciót, miből világosan kitűnik az is, hogy nem a függetlenségi nyilatkozat s ezzel kapcsolatban nem is Kossuth okozá bukásunkat, hanem mint már többször mondtam: a viszályokodás, a gyűlölködés és a rut nagyravágyás, főképp és pedig — talán joggal mondhatni — egyedül Görgey hazafiatlansága; s ha talán egy kissé bővebben kiterjeszkedtem és az 1848—49-ik évi események vázolására, mint egyelőre szándékomban volt, mit azonban az események és okok láncolatossága következtetésénél fogva okvetlenül meg kellett tennem: nézzük már most mi indította a nemzetet a függetlenségi nyilatkozat kimondására s jogosan tette-e azt?

E kérdések megfejtésére ismét csak a történelem esete vezethet el bennünket biztosan. E két kérdésre egyszerre lehet felelni, mert nézetem szerint az indító ok, mi a függetlenség kimondására bizta a nemzetet, volt egyszersmind a jog is.

De hogy e kérdések alaposabban ki legyenek fejtve, szükséges, hogy néhány adatot hoz-

Az éljenzés lecsillapultával főispán ur mondott szívélyes szavakban köszönetet Fekete Márton bizottsági tagnak és az egész közgyűlésnek a bizalom illetén nyilvánításáért, kijelentvén, hogy nem saját érdemének tulajdonítja a királyi kitüntetést, hanem elismerésül annak, hogy Csongrádmegye közönsége soha sem lépte át a törvényes határt. (Mit első sorban és leginkább főispán ur tapintatos és részrehajlatlan vezetésének köszönhetünk. Szerk.) Végül kéri a törvényhatóságot, hogy míg Ő Felségének a Királynak kegyét és a kormány bizalmát bírja; míg hajlott kora és egészségi állapota engedi, támogassa törekvését oly bizalommal, a mely bizalommal és ügybuzgósággal igyekszik ő, a haza és a törvényhatóság érdekeit védeni.

Főispán urnak, eme keresetlen, az őszinte lélek mélyéből fakadt szavakkal kifejezett köszönetnyilvánítását követő éljenzés elhangzása után vette kezdetét a tárgysorozatba fölvetett ügyek tárgyalása.

Első helyen fölvetett tárgy volt a közig. biz. féléves jelentése, a mely után, Baross Gábornak a törvényhatósághoz intézett értesítése következett arról, hogy közm. és közl. miniszterre lett kinevezve. E kinevezés fölött, a törvényhatóság nem térhetvén egyszerűen napirendre, mert kinevezetésében, a munka, a szorgalom és a tehetség elismerése nyilvánul, s mert a törvényhatóság különös és a miniszter által a lehetőség mindenkor figyelembe vett érdekek is megkövetelik, hogy e kinevezés fölött a törvényhatóság örömet nyilvánítsa. Ez okon Fekete Márton bizottsági tagnak szépen megokolt azon indítványát, hogy a törvény-

zak föl alkotmányunknak a Habsburg királyok alatti történetéből, mert ez a kérdés tisztázása szempontjából szükségesnek látszik.

A szerencsétlen kimeneteli mohácsi csata után az ország tényleg három részre lett földarabolva: u. m. alsó Magyarországot Buda fővárossal a törökök foglalták el; keleti Magyarország és Erdély-Gyula-Fehérvár fővárossal Zápolya János ismerte el törvényes királyának, míg felső Magyarország Pozsony és Kassa fővárosokkal I. Ferdinándnak hódolt. Az ország ezen földarabolásához járultak még a külellenesség gyakori megtámadásai, a belvillongások szakadatlan sora és saját királyainak is azon törekvése, hogy az ország alkotmányát megromtani, megsemmisíteni iparkodtak, minek következtében az ország számtalanszor a végromlás, a végenyészet sirjához jutott. S hogy még mai napig is nemzetnek nevezheti magát, s hogy habár annyi és oly számtalan jeleseinek árán is, „megfogyva bár, de törve nem” — él, azt nemzeti geniusának, szívós és ernyedetlen kitartásának és annak, hogy hitét és reményét egy jobb jövő iránt nem veszté el, köszönheti. Törvényeinknek szakadatlan sora fényes bizonyítékul szolgál annak, hogy mily viszontagság-teljes volt hazánk alkotmányának története s hogy számtalanszor iparkodott a nemzet az ország kormányzatának alkotmányos szellemben való vitelére hatni szemben a Habsburg királyok alatti kormányoknak alkotmánynyirbáló és azon

hatóság elismerésének és ragaszkodásának jegyzőkönyvileg és a miniszterhez intézendő föliiratban adjon kifejezést: a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A terjedelmes tárgysorozatba felvett ügyek mindegyikének miként lett elintézéséről referálnunk, lapunk szűk tere nem engedi, azért itt az első napon felvett ügyek közül még csak a bennünket érdeklő távirta ügyet említjük föl, úgy, hogy községünk képviselő testületének azon határozata, a mely szerint a távirta felállításának költségéhez 100 frttal hozzájárul s 6 évi 9350 forint nyers bevételt biztosít, jóváhagyatott, s az ez érdemben hozott összes községi határozatok, a közm. és közl. miniszteriumhoz felterjesztetni határozattak. Megemlítjük, méghogy a megkérdezett összes községek közül csak Mindszent fogadta el a nyers bevétel biztosítását.

A második napigylés legfontosabb tárgya volt első sorban a szentes-mindszenti műút kiépítésének elvi elhatározása, azután pedig a szeged-dorosmai műút kiépítése.

A szentes-mindszenti műút létesítése sok és némely tekintetben indokolatlan vitát vont maga után, s már-már attól lehetett tartani, hogy a közgyűlés többsége elejti e kérdést; főképp miután a szentesi gazdálkodók nagyon ellene törtek: inkább szerették volna a saját tanyáikra vivő utakat kiköveztetni, mint a Szentesre, de az egész megyére ipar- és kereskedelmi jelentőséggel bíró szentes-mindszenti utat. No de mégis győzött az illetén kicsinyes érdekeken fölül emelkedni tudó értelmes elem: s a műút meg lett szavazva. Hasonlóképen célt értek a dorosmaiak is, még

politikájával, hogy Magyarországot az örökös tartományok módjára kormányozván; Ausztriába beolvasszák.

Hazánkban, valamint az Árpád házból származott királyok idejében, egy a Habsburgok alatt is I. Ferdinándtól kezdve az 1687. 2. t.-c. hozataláig, a királyi szék betöltésénél választással vegyes örökösödési rendszer volt érvényben. Hogy pedig Magyarországon is az volt az uralkodó mindig, a ki Ausztriában, oka abban rejlett, hogy a magyarok azt választották királyukká, a kit Ausztriában az ottani örökösödés rendje szerint illetett a trón, mert így a törökök ellen sikeresebb ellentállást reméltek.

Az 1687. 2. t.-c. alkotása által (I. Lipót idejében) lemondott a nemzet királyválasztási jogáról, kimondatván a törvényben az, hogy: „Magyarország s a hozzá kapcsolt részeknek kairai és rendei jövendőben senkit mást, mint az ő felsége (I. Lipót) ágycából leszármazó fiórkösök közül az első szülöttet fogják törvényes királyuk és uruknak tartani.” Ugyanazon évi 3. t.-c. által pedig a trónörökösödés rendje Leopold ifjabb fiától, Károly spanyol királytól származó fiutódokra is kiterjesztetett.

Alapokát nézetem szerint a nemzet ezen elhatározásának abban lehetni föl, hogy a nemzet mintegy hálaérzetét akarta kifejezni a Habsburg családból származott uralkodók iránt és pedig azért, mert főleg ezek intézkedéseinek, legfőképp pedig I. Leopoldnak köszönhető, hogy a

pedig könnyebben, mert az ő műtjüket ellen egy hang sem emelkedett, pedig szerintünk sokkal fontosabb a szentes-mindszenti általános megyei érdekű, mint a szeged-dorosmai, inkább helyi érdekű ut kiépítése.

A dorosmai műt tekintetében mindössze azon elvi kérdés körül forgott a vita, vajjon átengedje-e 12 évre Dorosmának a törvényhatóság a közmunkát, vagy pedig Dorosma által a közmunka váltásági pénztárba évenként beszolgáltatni szokott összegnek megfelelő segély adassék mindaddig, míg a műt építési költségei kifizetve nem lesznek. Az első irányt tartalmazó állandó választmányi javakat nyervén el a többséget, Dorosmának 12 évre a közmunka átengedtetett.

Takarékpénztári közgyűlés.

A múlt vasárnap tartotta meg a helybeli takarékpénztár saját házában 11-ik üzletvi rendes közgyűlését.

A gyűlés délután 2 órára volt hirdetve, de a részvényesek még fél 3 órakor, sőt 3 órakor is még oly kevés számmal voltak, hogy már-már attól lehetett tartani, miszerint a gyűlés részvét hiányában megtartható nem lesz. Elvégre mégis — a régi szokásnak hódolva, hogy mindig későn vergődünk össze — annyi részvényes gyűlt egybe, hogy bár nem részvényesek, de a részvényesek számát tekintve, népesebb gyűlés nem minden alkalommal volt.

A gyűlést — Keller Lajos plébános, elnök ur betegsége folytán a megjelenésben akadályozva lévén — Schlesinger Juda alelnök ur nyitotta meg, s miután konstataulta, hogy a gyűlés, az alapszabályok értelmében határozatképes: felolvastatott az igazgatóságnak az egyes üzletágak forgalmát, a tiszta nyereségyelosztásának tervezetét magában foglaló igazgatótanácsai és az ezt elfogadni javasoló felügyelő-bizottsági jelentés, a mely után a zármérleg, ugy a nyereség- és veszteség-számla lettek előterjesztve.

Az igazgatósági jelentésből kiemeljük, hogy az 1886-ik év általános rossz üzleti viszonyai a mindszenti takarékpénztár tevékenységére is zsbabasztólag hatottak s ennek folytán az összforgalom, az üzleti eredmény és a betétállomány is csökkent. Az intézetet azonban, mint eddig, ugy a lefolyt évben sem érte veszteség.

Az előterjesztett jelentésből megtudtuk továbbá, hogy a váltóállomány 228,868 frt, a jelzálog kölcsön 8444 frt, a betét 55,719 frt 83 kr, a tartalék alap 11,502 frt 59 kr, visszleszámitolás alatt álló összeg 133,822 frt, a pénztárforgalom 2,933,696 frt 12 kr, pénztári készlet törökök hazánkból kiütettek. Azonban habár a lemondott is 1687-ben az országalapításától kezdve gyakorolt szabad választási jogáról, ezt bizonyos és határozottan kikötött feltételek mellett tette. Kötelezte ugyanis a trónra lépő örökös királyokat, hogy trónra lépésük alkalmával magukat az ország határain belül, annak törvényei és törvényes szokásai szerint megkoronáztassák s koronázásuk alkalmával az ország alkotmánya és törvényeinek épségben tartása iránt hitlevelet adjanak ki s arra az esküt is letegyék.

III. Károly érezte, hogy fiutódok hátra hagyása nélkül fog elhalni, mely esetben a szabad király választás joga ismét visszazárlana a nemzetre. Célja pedig az volt, hogy Magyarország kormányzását továbbra is kezében tartsa a Habsburg család. Ez pedig csak is ugy volt lehetséges, ha a trónörökösödés a leányágra is kiterjesztetik. Szükséges volt tehát a nemzetet ezen eszmével megbarátkoztatni. Meg is tette Károly erre nézve a lépést az 1715. 3. t.-c. alkotása által.

(Folyt. köv.)

1886. dec. 31-én 8026 frt 72 kr, a tiszta haszon 4886 frt 77 kr.

Az igazgatóság a felügyelő-bizottsággal egyetemben 1200 db. részvény után, részvényenként 3 frtot, összesen 3600 forintot javasol osztalékkul kiadatni; a tiszta nyereségy 10 százalékat, vagyis 488 frt 68 krt alapszabályszerűleg a tartalék alap gyarapítására fordítani; az igazgatóság, felügyelő-bizottság 5 száztóli és a tisztviselők 3 száztóli jutalékkul 351 frt 85 krt kifizetni, jótékony célokra 220 frtot kiosztatni és az 1887-ik évi nyereségy-számlára 226 frt 24 krt átvinni.

Az igazgatóságnak főbb vonásaiban itt előadott jelentését a közgyűlés tudomásul vette, elfogadta, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta és a részvényeszelvények beváltására határidőül ápril hó 1-ső napjával kezdődő időt tűzte ki, s ezenfelül az intézet vezetőinek köszönetet szavazott.

Érdekes tárgyalást kínákozott Szilágyi Ferenc részvényes tag többrendbeli indítványa, többek között az alapszabály 107. §-ának módosítása. De minthogy indítványozó meggyőződött arról, hogy a mit elérni akart, az már az igazgatóság és részben a felügyelő-bizottság által is megtétezt, indítványát a közgyűlés általános helyeslésével, visszavonta.

Ezzel, miután még a jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztott, a közgyűlés is véget ért, s elnök köszönetet mondva a megjelent részvényeseknek, a gyűlést befejeztnek nyilvánította.

Előadván ezekben a gyűlés lefolyását és fentartván magunknak, hogy az intézet működését más alkalommal méltassuk, ezuttal csak az előterjesztett és a részvényeseknek nyomtatásban is kiadott igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, ugy a zármérleg, nyereségy- és veszteségy-számla némely pontjára tesszük meg észrevételeinket.

Általában helyeslésünkkel találkozunk, hogy az intézet szűkebb korlátok közé szorította működését, már csak azért is, mert ugy véljük, hogy ezzel a vizsgálószámítás, vagy is az idegen pénzek használatát csökkentette. E feltevésünket igazolja, hogy a vizsgálószámítás az 1885-ik évhez képest 30000 frttal csökkent. A tartalék alap gyarapodásában az intézet erősbödésének, de egyszersmind a részvényes értékek emelkedését is látjuk. E tekintetben örömeinkre szolgál látni és tudni, hogy a tartalék alap, a múlt évi nyereségyből reá eső jutalék betudásával, néhány forint híján már 12000 forintot tesz, a mely összegből minden részvényre 10 frt esik, vagyis minden részvény ennyivel ér többet a befizetett összegnél.

A betétek csökkenését nem nagy örömmel látjuk ugyan, de községünk lakosságának szegénységében rejlő elháríthatatlan akadálynak tartjuk, s mint tőlünk nem függő változtathatatlanba bele kell nyugodnunk. Ámbár igazat adunk a jelentésnek, hogy nem csak ez volt befolyással a betét állomány csökkenésére, hanem nem kisebb mértékben az is, hogy az eddig a takarékpénztárnál elhelyezve volt árvaletéti pénzek, kormányi intézkedés folytán onnét ki, és az adóhivatalokhoz bevonattak.

Sokaknak feltűnt a múlt év folyamán, hogy a takarékpénztár csak kevés új kölcsönt folyósított. Hát mi ebben semmi különöst nem találunk, sőt nálunk nagyon is természetesnek látjuk, mert mint fentebb már láttuk a vizsgálószámítás csökkenése folytán az intézet körülbelül 30000 frt, a betét állomány csökkenése folytán körülbelül 24000 frt, összesen tehát 54000 frt idegen pénzt fizetett vissza. Ebből pedig szerintünk az következik, hogy az igazgatóság törekvése, nagyon helyesen, nem oda konkludált, hogy új kölcsönök folyósításával üzleti forgalmát gyarapítsa, hanem igen is oda, hogy a könnyen fölmondható, és ennek folytán az általános

rossz üzleti viszonyok között, az intézetre káros hatással lehető idegen tőkéktől szabaduljon.

Mi részünkről az igazgatóságnak ezért elismerést szavazunk, s azt hisszük, velünk együtt azok is, a kik takarékpénztárunk szilárdságán örülni tudnak és akarják, hogy még ne csak az alapszabályszerű 9 évig álljon fenn, hanem megizmosodva, azután új és hosszú életre keljen.

Az új községi törvény.

(Folytatás.)

A községi előljároság vezetvén és igazgatván a községet, az terjesztvén elő a kölcségyvetést: föl kell tétélezvünk róla, hogy a községi szükségletek miségyének és mennyiségének teljes tudatában vannak és épen ezért csak is helyeselhető a 127. §. amaz intézkedése, hogy a községi előljároság, a kölcségyvetés szoros megtartásáért felelős.

Előfordulhatnak a község életében mindazonáltal olyan esetek is, hogy olyan kiadások szükségessége áll elő, a mely az évi kölcségyvetés előterjesztésekor még előre látható nem volt; vagy előfordulhat olyan eset is, a midőn valamelyik kiadási szint előre nem láthatott mérvben vétetik igénybe, a mely körülmények rendkívül kellemetlen helyzetbe sodorhatnak a községeket. E sokszor veszélyessé válható körülményeket megelőzendő, rendeli el a 128. §., hogy az ily módon előálló rendkívüli kiadások fedezése ugyanoly módon eszközzendő, mint a kölcségyvetés megállapítására és jóváhagyására nézve a 123., 124. és 126. §§-okban megállapítva van; vagyis rendes kölcségyvetést, mit közönségesen pót-kölcségyvetésnek nevezünk, kell készíteni.

A 129. §-ban rejlik a községek azon joga, hogy a községi lakosokra és birtokosokra községi adót vethet ki; de természetesen csak ott, a hol a községi törzsvagyony jövedelem a községi kimondások fedezésére nem elegendő. Az ily módon kivethető községi adó szabályait állapítja meg a következő 130-dik §., a midőn kimondja, hogy a község minden tagját egyenlően érdeklő közigazgatási kölcségek a folyó évre kivetett, föld, ház, kereset adó nyilvános számadásra kötelezett vállalatok az egyletek adója, bányá-, tőkeamat és járadékadó arányában; azon kölcségek pedig, melyek csupán a földbirtok érdekében tététnek, csak az érdekeltek földadója; végre azon kölcségek, melyek, e két osztályba nem sorozhatók, mint a belrendőrségi és a közbiztonságra vonatkozó kiadások, a föld, bányaadó és a pusztai hasznobérlők ezen hasznobérlét után fizetett kereseti adója kivételével, a többi adónevekre vettettek ki. Az első helyen említett közigazgatási kölcségek kivetésének alapjául a községhez közigazgatásilag csatolt pusztá, szavatol és a rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdőtestek után fizetett egyenes adónak csak fele része vétethetik. A gazdasági és mezei felügyelet kölcségeihez járulni nem tartoznak a községben lévő, vagy a községhez csatolt földbirtokok tulajdonosai, kik e kölcségeknek hasznát nem veszik és e tekintetben magukról gondoskodnak. Oly községekben, a hol állami adó még nem fizetetik, a községi adó kivetésének módozatait és feltételeit azon időre a község, a törvényhatóság jóváhagyása mellett, szabályrendelettel határozza meg.

Oly községekben, melyekben a nap-számosok állami adómentessége, a községi, megyei és iskolai adóalap nagyobb csorbulását okozná, a község a csupán nap-szám után élő lakosokra is vethet ki köz-

ségi adót, de ennek módozatait és feltételeit, a törvényhatóság jóváhagyása mellett szabályrendelet útján köteles megállapítani, de ki van egyszersmind mondva az is, hogy a napszamosokra ilykép kivethető községi adó azonban, a törvényhatóság által megállapított egy napi községi átlag napszám felénél, vagy a községben fizetett legkisebb mérvű községi adó felénél nagyobb nem lehet.

Két község egymás mellett lévő határára épült gazdasági, kereskedelmi, vagy gyártelepek tulajdonosai a telephez tartozó beltelkek hovátartozása iránt, a jelenben fenállóakra nézve, a mennyiben eddig még meg nem történt volna, a törvény életbe léptétől számított egy év alatt, az ez után létesítendőkre pedig a telep felállításának alkalmával, a tárgyalást megindítani tartoznak.

Mint látjuk, a törvény nem korlátozza a község adómennyiségét, hanem csupán a községi adóalapját és a hozzájárulási arányt; következképpen a község annyi adót vehet ki a községi lakosságra, a mennyi szükségleteinek fedezésére éppen elegendő, habár a községi adó mennyisége felül is mulná az állami adót. Látjuk továbbá, hogy a községi adóalapját minden adónem képezi, kivéve az általános jövedelmi pótdadó, melyre községi adót kivetni nem szabad; s hogy végre a napszamosok általános adómentessége megszüntethető, a mennyiben községi adóval, habár csak csekély mérvben is megterhelhetők.

Az új törvénynek a községi háztartásra vonatkozó, eddig ismertett intézkedései, valamint azok is, a melyeket ezután fogunk ismertetni, annyira elütök a régi törvény intézkedéseitől, és oly sok új foglalatit bennük, hogy valójában nem is e lap keretébe való sitiphusi munkát kellene végeznünk, a helyes összehasonlítás megtételére, a miért is azt e fejezetnél már elhagytuk, és valószínűleg, minthogy a vegyes intézkedéseket tartalmazó következő fejezet is, hasonló tekintet alá esik — a további ismertetés folyamán végképen el is hagyjuk.

(Folyt. köv.)

Helyi és vegyes hírek.

— **Keller Lajos** közszeretben álló plebánusunk, már több hét óta makacs fülbajban szenvedvén, dr. Böke híres fülorvos tanácsának meghallgatása végett Budapestre utazott. Örömmel jelezhetjük azonban, hogy a plebánus ur rövid idő múlva, teljesen kiépülve fog hivei közé visszatérni.

— **Képviselőjelölés.** A szegvári választókerület függetlenségi pártja, úgy Mindszentben, mint Szegváron a múlt vasárnap tartotta meg a kijelölő gyűlést és pedig délelőtt Mindszentben, délután Szegváron. A párt egyhangulag Helfy Ignác személyében állapodott meg. A „Szegedi Napló“-ban és az „Egyetértés“-ben sok mindenfélét olvastunk a lelkesedéstről, a népsokaságról, a melyből azonban mi semmit sem láttunk. Nem 1500, de 200 ember sem volt jelen, a lelkesedésnek pedig nyomát sem észleltük. Enyedi Lukács és Justh Gyula beszéltek.

— **Gyűlések.** Megyénk közigazgatási bizottsága a folyó hó 18-án tartotta meg a rendes havi ülést; 21. és 22-én pedig a megyei törvényhatóság tartott közgyűlést, s végre a helybeli takarékpénztár a folyó hó 20-án tartotta meg tizenegyedik üzletvi rendes közgyűlést, a melynek lefolyásáról lapunk más helyén bővebben megemlékezünk.

— **Osztalék kifizetés.** A helybeli takarékpénztár, mint azt a folyó hó 20-án tartott közgyűlésében elhatározta a részvény-szelvényeket,

darabonként 3 forintjával az ápril hó 1-ső napjától kezdve az üzleti napokon — vasárnap, szerdán és szombaton délelőtt váltja be.

— **Értekezlet.** Dr. Kaufmann Józsefné ur-hölgy, a magyar szent korona országai vörös kereszt-egylet főosztott mindszei fiókjának újra leendő megalakítása végett, a ma délutáni órákra, értekezletet hívott össze. Ugy a férfiak, mint a nők közül számosan hivatalosak.

— **Eiszrich György** r. kath. segédlelkész ur majdnem véletlen áldozata lett. Ugyanis a mint a folyó hó 23-án estve a Stern Salamon kávéházában rendezett hangversenyéről hazatérőben, egy a kabátja zsebében lévő kendőt akart onnét kivenni, de előbb az ugyanott elhelyezve volt forgópisztolyát kellett kiemelnie, a mit oly szerencsétlenül eszközölt, hogy a forgópisztoly elsült s valószínűleg a véletlen lövéstől való ijedtségben, újjával a ravaszt megrántotta s még egy másik lövés is eldőrdült. A lövések zaja, a szeles időben, főkép miután éjjeli óreink a tüzvésztt ezzel szokták jelezni, pillanatra nem kis aggodalmat okozott. Szerencsére azonban, sem tüzvész nem volt, sem a s. lelkes urnak, az ijedtségben kívül, komolyabb baja nem történt.

— **A himlő-járvány** még mindig rendkívüli mérvben dühög. Az iskolák megnyitására gondolni sem lehet. A folyó hó folyamán már 58 himlő-halálozás fordult elő. A szülők csökönységével és mondhatni rozszakarátával szemben, nem is tudjuk elképzelni, mikor lesz vége e veszedelmes és borzasztó járványnak.

— **Árverés.** Mint lapunk hirdetési rovatában is olvasható, a havazás és a vele összekötött kellemetlen időjárás következtében a község tulajdonát képező kurcaréti földeknek haszonbérbe adására vonatkozólag elhalasztott árverést, a váltságügyi bizottság a folyó hó 31-ik napjától kezdve tartja meg, ha ugyan az idő szélsőséges járása ismét meg nem húsítja.

— **Vetési kísérlet.** Országgyűlési képviselőnk mindszei uradalmán a Schlik-féle vasöntőde és gépgyár részvény-társaság itteni kerületi képviselője Sehlesinger Ferenc ur közvetítésével a nevezett gyárból hozatott új találmányu és kitünőnek bizonyult Schlik-féle „Triumph“, ugy a Schlick-Küzdényi-féle szabadalmazott gördülő vetősarukkal ellátott sorvető gépekkel, a mindszei majorban ápril hó 2-ik napján vetési kísérlet fog tartatni, a melyre az érdeklődő gazdák meghivatnak.

— **Adóügy.** A IV. osztályu kereseti adó kivetése és megállapítása megtörténvén, a vonatkozó előírású lajstrom a mai naptól kezdve 8 napig tartó közszemlére leendő az aljegyzői hivatalban kitéve, a mely idő alatt azt minden érdekelt fél megtekintheti s főlszólamlását Kone Lajos aljegyző urnál, ugyanezen idő alatt írásban beadhatja.

— **Árad a Tisza.** A múlt hetek havazásai és utána következett esőzés az összes folyóvizeken rohamos áradást idézett elő, a mely természetesen nem maradhatott hatás nélkül a Tisza vizére sem; s 10-ikétől kezdve meglehetősen gyorsan áradt s péntekig 5 méter 18 centiméterre emelkedett. A rohamos áradás azonban már megszünt nemcsak a Tiszán, de az összes mellékfolyókon; sőt a Maros már apadásnak is indult.

— **Iskola megnyitás.** A himlőjárvány miatt bezárt községi népiskolák közül, a tömörkényi oldalon lévő két iskolában, minthogy a jelzett területen a himlőjárvány megszünt, az előadások már megkezdettek.

— **Az első személyszállító gőzhajó** a Tiszán ápril 1-én fog közlekedni.

— **„Táviradaugy“** című cikkünk lapunk mai számából térszűke miatt kimaradt.

— **Jól indult** a gonoszságban az a bizonyos Mihály Ferenc, a kiről a multkoriban azt jegyztük föl, hogy ő volt a Szilágyi Ferenc buzájának a tolvaja. Most ismét életjelt adott magáról. Egy már korábban ellopott kulcs segítségével behatolt a mult hét egyik éjjelén Masa-

netz János uradalmi erdőmester ur udvarára, onnét az istállóba és egy társa segélyével a teheneket megfejte. Hogy a megindítandó vizsgálatot tévutra vezessék, azon okos dolgot fundáltak ki, hogy az istállónak a kertre néző vasrácsát kifeszítették s a kertben nyomokat csináltak. Ilykép akarván a gyanut a kocsisra áthárítani, a kinek háza éppen az erdőmester ur láb-jában van. A szépen kifőzött s nagy agyafúrt-ságra mutató terv azonban nem sikerült, mert az ipsét társával együtt elcsipte a rendőrség s valószínűleg keményen fognak lakolni, mert tudtukkal az álkulcs, vagy még inkább lopott kulcs használata súlyosan büntetettetik.

— **Gazdátlan csónak.** Szerdán Mártély alatt egy fölfordult csónakot fogtak ki a Tiszából. A csónakba belészorulva benne volt még egy kubikos talicska és ebbe belekötve egy rozskenyér és egy ásó. A csónak Mártély alatt van kikötve.

— **Hangversenyek.** A mult hét a hangversenyeké volt. Szerdán Schreier híres hegedűművész szerzett élvezetes estvét, csütörtökön és szombaton meg Horn E. cimbalmos mulattatta játékával a megjelent kevés számú közönséget. Mindhárom hangverseny Stern Salamon kávéházi helyiségében folyt le.

— **Kereskedelmi muzeum.** Alkalmilag bővebben fogunk e nagy fontosságú új intézményről megemlékezni. Most röviden csak annyit emlitünk föl, hogy a kereskedelmi muzeum, mely állandó mintatárul fog szolgálni, a földmívelés-, ipar- és keresk. miniszterium határozatából létesül és ebben nem csak az ipari és kereskedelmi, hanem a mezőgazdasági termékek is helyet foglalnak oly célból, hogy a hazai kivittel emeljék és új piacokat biztosítsanak. Ezzel kapcsolatban föl kell emlitennünk, hogy az igazgatóság megbízásából Csongrád megye területére a mezőgazdasági csoport képviselőségét Nagy Imre ur Szentés város tanácsnoka volt szives elfogadni.

— **A „Szentési takarékpénztár“** a folyó hóban megtartott rendes közgyűlése alkalmával igazgatóvá idős Várady Lajos gyógyszerész urat, az eddigi helyettes igazgatót választotta meg óriási többséggel ellenjelöltje Nagy Ferenc ellenében, aki különben ezen állásra nem is reflektált s tudtán és akaratán kívül lett a gyűlés alkalmával néhány részvényes részéről kandidálva. Mi minthogy Szentés város fejlődését mindenkor örömmel szemléltük, örvendünk e választáson is, mert látjuk, hogy a „Szentési takarékpénztár“ részvényesei méltányolni tudják az érdemet, melyet Várady ur az intézttel vezetésében, alig fél év alatt, eddigi helyettes igazgatói minőségben, valósággal megszerzett.

— **Kamatláb leszállítás.** A „Szentési takarékpénztár“-nak annyi a pénze, hogy nem tud vele mit csinálni, s a roppant pénzbőség folytán az újból megválasztott igazgató és igazgatótanács vezetése alatt azon kezdte működését, hogy a kamatlábot 7%-ra szállította le, a nagyobb kölcsönöknél és a rövid lejáratu kisebb kölcsönöknél is.

— **Választás Csongrádon.** A rég huzódó községi előjárósági választás Csongrádon a folyó hó 24-én lett megtartva, a mely alkalommal az ugy nevezett községi párt teljes diadalt aratott. Biró lett, ifj. Tekulics János csongrádi vagyonos polgár.

CSARNOK.

Petőfi bölcséletéről

Irta: Kiss Sándor.

(Folytatás.)

Nem akarom jellemezni a Petőfi előtt uralkodó poézist, mert az érzélgős Philátosokat és torokuk szakadtáig örjögő gitáros troubadourokat nem szivelhetem, még kevésbé szándékozom osztorozni, mert ugy is kárba veszett munkát végeznék, az ujjab idők realismust affectáló szerencsétlen flótásait, kik „Jaj a lábada de picit“ féle tisztességtelenségekkel gyönyörködtek a

fiatal sziveket, s hizelegnek az ügyes cipőcsinálóknak.

Petőfinek sohasem volt ideája a nyöszörgő szerelmi bu, mely á-val, ó-val és százféle jaggatóval akar mérgezett tört meríteni taplós szívébe. Nála ez a cserben hagyott lélek kifakadása:

„Hej, cigányok itt az ablak,
Most a legeslegvigabbat!
Ne lássa az a csalfa lány,
Hogy busulok csalfaságán.“

Ebből a strófából termett a „Falu rossza.“

Petőfi az első látásra nem azt kedvelte meg, kinek a cipője talpa közepén volt a cipője sarka, hanem azt, kinek szép lelke ragyogott rá szeliden, szemének bűvös-bájós tükrében. Erről aztán elénekelte, hogy:

„Hej, ha tudnám, hogy másnak vár csókjára,
Tündér orcád tejben uszó rózsája —
Bujdosója lennék a nagy világnak,
Vagy od'adnám magamat a halálnak!“

Azok előtt a versfaragók előtt talán a tündérorcák tejben uszó rózsája is próza, Petőfi szemében ez is költészet.

Nem ir dicsőt, hízkelkedő ódákat, hogy a nyájas ünnepélyek pulya tolongóinak szóvivő vezére legyen, hanem magasztalja szíve legszentebb ihletével a hajdankor óriásait, pusztuló házája egykori nagyjait:

„Hazám dicső nagy ősei, ti földet rázó viharok
Ti egykoron a porba omlott
Európa homlokán temboltatok!
Oh! nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében hunyt be,
Észak, kelet, dél hullócsillaga.“

Nem panaszoja utféli koldusok módjára mi fáj neki, nem táncol bohócok módjára jutalomért — kegyért; szivesebben hallja a kedves Petőfi helyett a haragos Petőfi nevet.

Kik a kedves jelzőért elcserélik a haragost, kik gyáván nyöszörögnek szenvedésükben, s bármily öröm érzetere csak ujjongani tudnak, tanulhatnának a Petőfi jelleméből, a magyar jelleméből: melyből ő maga így ír:

„Magyar vagyok. Természetem komoly,
Mint hegedűnk első hangjai:
Ajkamra fel-felröppen a mosoly,
De nevetésem ritkán hallani.
Ha az öröm legjobban festi képem,

Magas kedvemben sirva fakadok;
De arcom vig a bánat idejében,
Mert nem akarom, hogy sajnáljatok.“
(Folyt. köv.)

Világfolyása.

Egész Európa a németek ős császára, Vilmos 90-ik születésnapjának jubileumától vizsgáljuk. Soha még Berlin annyi királyt, trónörökösöt, nagyherceget, tábornokot, diplomatát nem látott együtt, mint most. Lehet mondani, egész Európában szünetel a politika, a bolgár kérdés is, legalább az ünnepélyek tartamára, letűnt a diplomacia napirendjéről: Európa szeme Berlinre néz, mindenki siet résztvenni az örömben, melytől a német nemzet ujjong. Nem kevesebb, mint 85 koronás fő, trónörökös, nagyherceg, tábornok, diplomata — mind megannyi külföldi államok képviselőiben — időzik most Berlinben üdvözölni Vilmos császárt.

Fenyőgalyak, borostyán és babér ünnepi mezébe öltözött a német birodalom fővárosa, az európai politika központja Berlin.

Az ünnepélyességek 21-én vették kezdetüket, a mikor is a kora reggeli órákban az óriási város összes harangjai megkondultak.

Különös kedvence a népek ez alkalomból ami trónörökösünk, ő a legtöbb rokonszeny részese: valahányszor megjelenik az utcán, a nép mindig hurrah kiáltásokkal és kalap lengetéssel üdvözi.

Az összes berlini lapok lendületteljes cikkeket irnak és különösen hangsúlyozzák a békés reményeket és üdvözik a német-osztrák-magyar szövetséget, mint Európa békéjének biztosságát.

Bármennyire ünnepi hangulatban van is egész Európa diplomatiája, s bár a politikai napi kérdések ezuttal — néhány napra — háttérbe szorultak, azért minden államnak meg van a maga baja. Így Oroszország még mindig leg többet foglalkozik a cár elleni meghiusult merénylet részeseinek összefogdosásával és a nihilisták üldözésével. A pétervári egyetem tanulói közül 57-et tartóztattak le, s a március 13-iki merényletben állítólag egy rendőrtiszt is részes volt, s elfogatása alkalmával halálos sérülést ejtett önmagán, s halálos ágyán fontos vallomást tett. Egy másik távirat szerint Péterváron, három katonatisztet, kik nihilistáknak bizonyultak, ki is végeztek. Peusa városában pedig a rendőrség, állítólag rátalált a nihilisták főfőszékére, s ott 23 embert tartóztattak le, köztük több hivatalnokot és tisztet s magát a kerületi törvényszék elnökét is.

Hazánk törvényhozása a delegációk által megszavazott 52 és fél milliós katonai hitellel foglalkozik s ennek elintézése után valószínűleg a hárszabályok revíziója, főképen a választások

verifikációja tekintetében, jön sorba, miután már gróf Apponyinak e tekintetben benyújtott törvényjavaslatát, a mely szerint a Curia lett volna hivatalos eljárni, a többség elvetette. A vámszerződési tárgyalások Romániával még mindig nem értek véget, s azok folytatása végett nem Sturdzsa miniszter, hanem Aureliann és Gluka urak fognak eljönni, a mi elég rossz jel, mert tudvalevőleg ezek az urak eddig határozott ellenei voltak minden szerződési viszonyoknak. A főnehézséget az állategészségügyi egyezmény képezi.

Az olasz szövetség befejezett tény. Ennek jelül tekintik azt is, hogy Vilmos német császár Robillaut gróf olasz külügyminisztert, a porosz fekete sas-rend nagy keresztjével tüntette ki.

Macedoniában (török tartomány) forrongás van, a mi arra indította a török kormányt, hogy ott egy 50000 emberből álló hadtestet állítson föl, a melynek parancsnoka Achmed Ejub basa lesz. Törökországban egyébiránt a kormány kebelében válság van készülöben, mert a nagyvezir és a kabinet többsége között éles ellentétek merültek föl.

Bulgáriában nagy katonai készülődés észlelhető. Várnában a tüzérseget megerősítették, az erődök kijavítását elrendelték és Tirnovóban megerősített tábornok főtábornokot állítottak föl.

Irodalom.

— Hány író van Magyarországon? A mily érdekesek szoktak lenni az időnkint nyilvánosságra jutó statisztikai adatok az írók számáról, még tisztelettel érdekesebbek volna, ha bennök az írók száma is részletesen felelt volna tüntetve. Mert holgyeink körébe bizony nagyon számolnunk, kik nem félnek attól, hogy patyolat kezeskéket beintázzák, hanem erőlyesen megfogják a tollat és ép oly tüzösen kelnek síkra a német érdekei, mint akár melyik politikai vezércikk-író pártjának elvei mellett: ép oly gonddal és szakavatottsággal irnak az őket érdeklő tárgyakról, a konyháról, a gazdaságról, a nevelésről, a divatról s száz más dologról, mint akár egy matematikus egy bonyolított mennyiségtani tételről s ehhez járul még, hogy irónk az intelligens társadalom minden rétekből vannak. Legjobban szemlélhetjük őket a Budapesti megjelenő „Magyar Háziaszony“ című háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapban, melynek hasábjain ott látjuk a magas arisztokrácia holgyeinek nevei mellett, a szerény polgári család leányát, művésznőt is, mellet a tanítónőt stb. Valóban már csak ezért is érdemes a „Magyar Háziaszony“ kiadóhivatalától (Budapest, nagy korona-utca 19.) egy mutatónyiszmat kérni, melyet az kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküld s a ki a magyar irónk munkásságát figyelemmel akarja kísélni, annak nem szabad sajnálni azt a 6 frtot évenként, a mibe a „Magyar Háziaszony“ kerül. A legújabb szám is a következő változatot tartalmazta jelent meg:

A „Magyar Háziaszony“ folyó évi 12. száma következő tartalommal jelent meg: I. Főlap. Holgyeink figyelmébe. — Parsang után. Váraditól. — Az „új“ otthon. Nagyvárad. — Budapesti divatlevél. — Háziaszony. — Háziaszony. — Kézi munka. — Fehérnemű. — Baromfi udvar. Falusi asszonytól. — Hasznos tudnivalók. — Konyhaszat. — Heti étlap. A falu bus kis gerléjéről. — Hogyan főzzünk, süssünk? Egyletek és jótékonyk. — Jókai a „Magyar Háziaszony“-ban. — Külön felék. — Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Feleletek. — Fővárosi bevásárlási források. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadó hivatal postája. — Hirdetések. — Kis hirdetések. — Nyitl társalgó. II. „Munka után“ 4 oldal. Keblen éjszakája. Mártonffy Ignációl. — Tárcalevél Cannesből. Soós Antaltól. — Az utolsó álom. Sikor Margittól. — A cár szerelme. — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. — Összetett számtalány. Schubert Honától. Megfejtések. — A kétszarvú ember. Jókai Mórtól. III. Regény melléklet. 8 oldal. „Amire a mama nem gondolt.“ Regény. Szegfütől. 2. folytatás 9—16. lap.

A válságügyi bizottság ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező kurcaréti földeknek 3—10 holdas parcellákban nyilvános árverés útján való haszonbérbeadása a folyó évi március hó 31-én, csütörtökön s következő napjain a helyszínen fog eszközöltetni. Ezen árverésre amedőn az árverezni kívánó közönséget a bizottság meghívja, egyszersmind tudatja, hogy a részletes föltételek Wimmer Károly bizottsági elnöknel megtekinthető.

Általában pedig megjegyeztetik, hogy a haszonbérleti idő tartama 12 év s hogy az árverés alkalmával 5—12 frtban a helyszínen megállapítandó kikiáltási ár 20%-át tartoznak árverezők bánatpénzül letenni; s ezen bánatpénzt a szerződés aláírásakor félévi haszonbérösszeg erejéig, ovadékpénzül kiegészíteni. A bizottság.

Ház-eladás.

Purjesz Mór tulajdonát képező kigyóutcai ház szabad kézből eladó. Föltételek nálam megtudhatók.

Szobotka Gusztáv ügyvéd.

KÖLCSÖN

6% és 5%-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, ugy m. háztulajdonos, gazda, bérlő, iparos, kereskedő, hivatalnok stb. kaphat közbejöttöm útján egy budapesti hitelszövetkezettől 100 fottól 2000 frtig 30 hó alatt postautalvány útján visszafizetendő 6%-os személy hitel kölcsönt.

5% - os bank-kölcsön

közvetítettik 400 frttól kezdve egy millióig földbirtokra 17 évre 5%, 32 évre 2% és 40 1/2 évre 1% tőke-törlesztéssel. Jó anyagból épült városi házakra 25 évre 2 1/2% tőketörlesztéssel. Házkölcsonknél megállapítandó becslési költség előre leteendő. Földbirtoknál az évi állami földadónak 50—60-szoros összege kölcsönképen adatik. Nagyobb tőketörlesztést bármikor eszközölhet. Folyamodonak kell hozzáam telekkönyvi kivonatot, adókönyvet és kataszteri birtokivet beküldeni. Értékpapírokra a bank a tőzsdei árfolyam háromnegyed része erejéig kölcsönt ad, esetleg azok eladása közvetítettik. — Ügynökök tisztességes provízió mellett működésre felkéretnek. — Kölcsönügyben válasz és portóköltség fejében 30 kr levélbélyegben kéretik, e díj nélkül válasz nem adatik.

POLLÁK JÁNOS

bizományi és ügynöki irodája,

Budapest, VII. csömöri-ut 37. sz. I. emelet.

Mindennemü nyerstermények vétel- és eladása közvetítettik.